

За првото полугодие од 2005 година нема усогласување на пензите

пензиско и инвалидско осигурување. Извршниот одбор му предлага на Уставниот суд да ја поништи неуставната одредба од Законот со која се уредува начинот на усогласување на пензите.

Инаку, во Законот за пензиско осигурување од декември 1993 година беше пропишано правото на усогласување на пензите два пати годишно, во зависност од праштот на просечно исплатените плати во државата во декември споредни со јуни со право на исплата од 1 јануари. Овој институт за усогласување на пензите беше сuspendиран со чл.б од Законот за исплата на плати и пензии со кој истовремено беа намалени пензите за 8 проценти. Усогласувањето на пензите според наведената одредба на Законот за исплата на плати и пензии се вршеше за толку проценти пониска пензия според прописите за усогласување на пензите. Секој корисник на пензия може да пресмета за колкав износ му е намалена пензията и врз оваа основа, а не само со намалувањето на пензията за 8 проценти.

Да резимираме: корисниците на пензия од осамостојувањето на Република Македонија речиси секоја година се изложени на по некое "изненадување" со мерките на државата, и тоа секогаш на нивна штета. Поради тоа, нивниот стандард е во постојано опаѓање. Тие се чувствуваат како маргинализирана општествена група, иако е општо познато дека токму се гашнава популација на пензионери ја создаде македонската држава борејќи се во Народноослободителната и антифашистичка војна (сè уште над 20 илјади борци се корисници на пензия). Да не заборавиме на нивното учество во повоената обнова и во изградбата на сè ова што го имаме денес во државата. Тие не само што вградиле дел од себе во сите тие напори, туку делле најчесто од устата на нивните деца за создавање на материјални блага за идните поколенија. Овој факт не би смеел никој да го запостави, а уште помалку да го заборави.

Заради илустрација ќе наредеме пример: Ако трошоците пораснале 5 проценти и биле во рамките на планираното, тогаш пензионерите добиваат покачување на пензията за 2,5 проценти. Доколку, пак, трошоците пораснале за 10 проценти, тогаш пензията се усогласува за вкупно 5 проценти. Во овој случај, на пензионерите што примале пензии повисоки од две просечни пензии, порастот им изнеувал 3,5 процента.

Негативното влијание на овој Закон врз стандардот на корисниците на пензия е очигледно. Со примена на овој систем на усогласување стандардот на пензионерите фактички се намалувал само за едномесечно усогласување за 5 проценти односно за 6,5 процента.

За скреќа на пензионерите, Уставниот суд, на иницијатива на голем број пензионери и органите на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија смета дека е противестично заштото со чл. 34 од Уставот на РМ на граѓаните им се гарантира право на социјално осигурување, а во тие рамки и право на пензиско осигурување кое е едно од основните права на граѓаните. Поради тоа, до Уставниот суд на РМ поднесе иницијатива за оценка на уставноста на посочената одредба на Законот за

негативни последици со примената на оваа неуставна одредба. А тие поседици не се мали зашто само врз оваа основа, на пример, за 1994 година на корисниците на повисока пензия од две просечни пензии, не само што им се исплатуваше пониска пензия поради споменатиот начин на усогласување, туку само за време на 1994 година додека беше во сила оваа неуставна одредба, основата им заостана за цели 11,37 проценти и тоа застанување трае цели 12 години. Сите овие години усогласувањето на пензията им се вршеше за толку проценти пониска пензия според прописите за усогласување на пензите.

Секој корисник на пензия може да пресмета за колкав износ му е намалена пензията и врз оваа основа, а не само со намалувањето на пензията за 8 проценти. Да резимираме: корисниците на пензия од осамостојувањето на Република Македонија речиси секоја година се изложени на по некое "изненадување" со мерките на државата, и тоа секогаш на нивна штета. Поради тоа, нивниот стандард е во постојано опаѓање. Тие се чувствуваат како маргинализирана општествена група, иако е општо познато дека токму се гашнава популација на пензионери ја создаде македонската држава борејќи се во Народноослободителната и антифашистичка војна (сè уште над 20 илјади борци се корисници на пензия). Да не заборавиме на нивното учество во повоената обнова и во изградбата на сè ова што го имаме денес во државата. Тие не само што вградиле дел од себе во сите тие напори, туку делле најчесто од устата на нивните деца за создавање на материјални блага за идните поколенија. Овој факт не би смеел никој да го запостави, а уште помалку да го заборави.

Затоа сакаме да нагласиме дека од начинот на усогласување на пензите зависи стандардот на корисниците на пензия (кој треба да го следи стандардот на активната популација), но притоа да се зема предвид и нивниот "минат труд".

Очекуваме насокоро да се произнесе и Уставниот суд на Македонија по поднесената иницијатива, при што веруваме дека ќе ги има предвид нештите досегашни одлуки кои ги решавал за правата на пензионерите од овој карактер.

Душко Шурбановски,
претседател на СЗПМ

Душан Перески, претседател на Комисијата за културно-забавен живот на Извршниот одбор на СЗПМ

Годинава прв пензионерски фестивал

Во организација на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија во изминатите две години се одржаа Првата и Втората пензионерска ревија на фолклорни ансамбли, пејачки групи и инструменталисти. Господин Перески, какви се официјалните оценки за оваа пензионерска активност во нашата држава?

За одржаните Прва фолклорна ревија во Прилеп и Втората во Штип, Велес и Куманово се исказани навистина позитивни оценки. Такви оценки се изнесоа и на седницата на Извршниот одбор на СЗПМ, а се потврдило и во здруженијата на пензионерите, така што на Првата ревија во 2003 година учествува само седум здруженија, а веќе на Втората во 2004 тој број се зголеми на 24. Најдно, настапите и масовноста на културните дејности на здруженијата значително се збогатени, што беше видливо на регионалните ревији во Штип, Велес и Куманово.

Извршниот одбор на СЗПМ донесе одлука годинава да се организира и Третата пензионерска ревија. Какви се подготвите за неа и каде и кога ќе се одржи?

Во организација на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија и годинава ќе продолжи традицијата на одржување на ревиите, поточно Третата ревија на фолклорни ансамбли, пејачки групи и инструменталисти. Со оглед на тоа што годинава интересирањето за оваа ревија е многу поголемо, се смета дека ќе учествуваат членови на над 30 здруженија на пензионерите од сите краеви на нашата земја, донесоме одлука ревијата да се одржи во четири региони, и тоа: на 16 јуни во Тетово ќе настапат здруженијата од Скопје, Гостивар и од градот-домаќин, на 25 јуни во Охрид ќе се натпреваруваат пензионерските здруженија од Прилеп, Кичево и од другите градови од југоизападниот дел на Македонија, на 2 јули во Кочани ќе се сретнат натпреварувачи речиси од сите градови на Источна Македонија, а на 9 јули во Неготино на ревијата ќе учествуваат здруженијата од јужниот дел на нашата држава.

Кон ова треба да додадам дека Комисијата за културно-забавен живот на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија ги презеде сите организациони и технички мерки за успешно одржување на ревијата во наведените региони, а одредени се и пропозициите за учество кои се задолжителни за сите учесници, така што се очекува квалитетот на програмата да биде на повисоко ниво. Овој оптимизам беше нагласен и на регионалните советувања што ги одржавме во Скопје, Охрид, Неготино и Кочани со претставници на

сите здруженија на пензионерите на Македонија.

Попрецизно, кои се пропозициите за да се оствари подобар квалитет на годинавицата ревија во четирите региони?

Со пропозициите се предвидува секое здружение во програмата да учествува најмногу до 15 минути и за прв пат квалитетот на секој настан ќе го оценува специјална жири комисија од стручни лица - етнолог, музичар и фолклорист. Токму поради тоа, секциите за културно-уметнички самодејности во здруженијата интензивно се подготвуваат за учеството на Ревијата, а се забележува многу поголема масовност во нивното дејствување. Со пропозициите точно е утврдено дека право на учество на ревиите имаат само пензионерите на соодветното здружение. Единствено некои членови на оркестарот, од познати причини, може да бидат и други лица доколку се активни во Секцијата на пензионерите, но не за поединечен настан.

Со оглед на покажаниот квалитет и успех на ревиите, се предлага годинава да се одржи и прв пензионерски фестивал. Какви се согледувањата за оваа иницијатива?

Оваа идеја не е нова, така што Извршниот одбор на СЗПМ донесе одлука годинава да се одржи и прв пензионерски фестивал на кој ќе учествуваат најдобри фолклорни ансамбли, пејачки групи и инструменталисти. Изборот ќе го изврши жири комисијата од учесниците на Третата ревија во четири региони. Значи, со најквалитетните точки учесниците ќе се претстават на првото фестивал во Скопје. Се предвидува програмата да трае два часа, а во публиката ќе се најдат претставници на сите здруженија на пензионерите од нашата земја, што ќе биде можност не само да уживаат во програмата, туку и да дружат и да разменуваат искуства од пензионерскиот живот.

Првиот пензионерски фестивал се планира да се одржи кон средината на октомври 2005 година, како завршна културно-уметничка манифестија и очекуваме соодветен успех.

Разговорот го водеше
Драги Аргировски, уредник на
„Пензионерски видици“

ФОТО ВЕСТ

Во организација на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија и годинава ќе продолжи традицијата на одржување на ревиите, поточно Третата ревија на фолклорни ансамбли, пејачки групи и инструменталисти. Со оглед на тоа што годинава интересирањето за оваа ревија е многу поголемо, се смета дека ќе учествуваат членови на над 30 здруженија на пензионерите од сите краеви на нашата земја, донесоме одлука ревијата да се одржи во четири региони, и тоа: на 16 јуни во Тетово ќе настапат здруженијата од Скопје, Гостивар и од градот-домаќин, на 25 јуни во Охрид ќе се натпреваруваат пензионерските здруженија од Прилеп, Кичево и од другите градови на Источна Македонија, а на 9 јули во Неготино на ревијата ќе учествуваат здруженијата од јужниот дел на нашата држава.

"Младост", а во текот

на јуни треба да завршат регионалните пензионерски спортски натпревари во Дебар, Крива Паланка, Штип, Центар- Скопје, Гостивар, Крушево и во Македонска Каменица.

На регионалните натпревари што на 7 мај се одржаа во Валандово, а на кои учествуваа пензионери од здруженијата од Гевгелија, Богданци, Валандово, Кавадарци, Неготино и Велес, во стрелаштво победи екипата на Кавадарци во машка и во женска конкуренција, во пикадо Неготино - мажи и Кавадарци -

женски, во влечење јаже Кавадарци и во двете конкуренции и во шах Неготино.

Во поединчна конкуренција првите места во стрелаштво ги освоија: Трајче Крстев од Вландово и Цветанка Димова од Кавадарци, во пикадо Ангел Шишевски и Николина Стаменковска од Кавадарци, во шах Киро Кузманов од Кавадарци, во домино Петар Зафиров и Софија Димова од Велес, во трчање Илија Јакимов и Бистра Стојановска од Велес, во брзо одење Ангел Филипов и Бисера Стојановска од Велес, во скок од место Васе Демирциев од Богданци и во фрлане џуле Илија Настав и Марика Сиркаркова од Велес.

Одработата на Управниот одбор на Фондот на ПИОМ

УТВРДЕНА ПРОГРАМАТА ЗА РАБОТА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ФОНДОТ ЗА 2005 ГОДИНА

приоритетна функција и задача на Фондот во 2005 година ќе биде обезбедување на средствата, пред се заради редовната исплата на пензите во воспоставените рокови

Управниот одбор на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија на седницата одржана на 5 мај 2005 година, меѓу другото ја разгледа и донесе Програмата за работа на Управниот одбор на Фондот, во која се заштитаните поважни и актуелни задачи, на кои ќе ја насочи својата активност во 2005 година.

Основните задачи што пролегуваат од дејноста на Фондот, содржани во оваа Програма, се базираат на Законот за пензиското и инвалидското осигурување. Статутот и други закони кои се од вливани во спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување.

Во оваа година посебно место и значење ќе имаат прашањата од наплатата на придонесите од аспект на новите обвластувања на Фондот, согласно новата законска регулатива (извршување на присилната наплата на придонесот), матичната евиденција од аспект на обезбедување на целосна ажурираност на податоците за обврзниците и осигурениците, финансиското работење, извршувањето на правата од пензиското и инвалидското осигурување, спроведувањето на меѓународните договори за социјално осигурува-

ње, прашањата во врска со подобрувањето на деловните процеси на Фондот и воведувањето нови процеси во функција на имплементирање на реформираниот пензиски систем.

Поконкретно, приоритетна функција и задача на Фондот и во 2005 година ќе биде обезбедување на средствата, пред се заради редовната исплата на пензите во воспоставените рокови. Во таа насока во Програмата предвидени се повеќе задачи за континуирано и доследно следење на остварувањето на планираните приходи и расходи на Фондот, односно за поефикасна наплата на придонесите, кои се основен прилив на средствата на Фондот.

Покрај ова, активностите на Фондот ќе бидат насочени на реализација на средствата по основ на продажбата на акции и уделите на Фондот, од областа на стажот на осигурување што се смета со зголемено трасење, од доменот на општествениот стандард на корисниците на пензија и друго.

Посебен акцент во 2005 година е ставен на активностите во врска со целосното заокружување на новите деловни процеси утврдени со Деловниот план на Фондот, кои произлегуваат од реформираниот

Анастасија Нелковска

пензиски систем. Во контекст на ова со Програмата се предвидува додградба на информацискиот систем во поглед на техничката основа, софтверските алатки и апликативни решенија за автоматско извршување на приоритетните функции на Фондот.

Исто така, е ставен акцент и на актуарските проекции, кои се користат за целите на реформите на пензискиот систем, како и следење на тековното работење на Фондот. Поточно, во проекциите се вклучени краткорочни и долгорочни проекции за идната финансиска состојба во пензискиот систем, односно актуарски проекции за населението, осигурениците и пензионерите, приходите и расходите на Фондот, транзиционите трошоци и бројот на осигурениците коишто би се вклучиле во Вториот столб од пензискиот систем, како и влијанието на реформата врз индивидуалните лица.

Секако, Програмата за работа на Управниот одбор на Фондот за 2005 година е отворена за сите активности и е насочена и кон други прашања што ќе произлезат од спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување.

Анастасија Нелковска

Издавач: Управниот одбор на Фондот на ПИОМ

Издав

ПЕНЗИОНЕРИТЕ СЕ ФАКТОР ВО НАШЕТО ОШТЕСТВО?

ВИДУВАЊЕ
Во текот на овој месец, конечно, завршила локалните избори.

Оштот е познато дека пензионерите се еден од најсвесните делови на избирачкото тело. Во раните утрински часови првите гласачки ливчиња ги пополнуваат токму пензионерите. Работите поврзани со патување се одлагаат за ден после гласањето, а отсушните се враќаат ден пред гласањето. Сепак, на овие локални избори значителен број пензионери не гласаат. "Ниту еден од кандидатите не го застружува мојт глас" - велеша едни. "Сите за кои досега гласават не само што не ги исполнуваат нашите очекувања, туку и крајно не разочараа" - ќе ви рече други, "Сите работат за своите интереси, додека стопанството и понатаму пропагаат безработен и гладен народ талка по улиците" - тврдеат трети. Не може да помислите дека пензионерот лесно донесува одлука за кого ќе гласа и дали воопшто ќе гласа. Предходат доста испитувања, консултации, дискусији... Главно прашање е кој што добро направил за својот колектив, околина и својот народ.

При секојдневните средби пензионерите настојуваат да ги избегнат разговорите за политичките партии, а со тоа се избегнуваат не-доразбирањата со стари пријатели и долгите непродуктивни дискусији. А сепак, партите се присутни. Еден дел од пензионерите се емоцијено поврзани со одредена партија и нивниот глас не е условен нију од програмата, ниту од стручните и моралните квалитети на кандидатите. Во последните избори се повеќе пензионери доаѓаат до констатација дека програмата и ветувањата не се гаранции за однос на кандидатите кон работата. Стручните и организациски способности се многу битни, но сепак, колкутие вредат без морални особини и патриотски чувства.

"Кога се уште се создава држава, а народот те избраше да го водиш, заборави на своите лични интереси, и посвети се на својот народ и својата татковина" - резонираат пензионерите и упатуваат на светли примери од Илинден, НОБ и повоената изградба на Македонија. Како пример за неодговорниот однос на партите кон изборите и својот народ, пензионерите го истакнуваат тоа што беа предложени кандидати веќе осудени за криминал или за кои е поведена постапка за криминални дејности, или пак кандидати со стекнат имот под крајно сомнително околности. И сето тоа се случува кога Македонија се наоѓа на високо место на листата на земји со корупција.

Кандидатските листи се прават во тесни партиски кругови, при тоа на совесниот избирач не му е лесно да избере кому да го даде својот глас. Од друга страна целата наша плуралистичка демократија се состои токму во тоа гласање. Меѓу две гласања пензионерите, како впрочем и другите гласачи, се бесгласна буква.

Го убедувам пријателот, кој во изминатите над 45 години ниту еднаш не пропуштил да гласа, да го даде својот глас и овој пат кога тој е најпотребен на неговата татковина.

"Ќе гласам" - радосно вели тој - "најдов решение... Ако во вториот круг двајцата кандидати се добри ќе гласам за кандидатот на позицијата. Со самото тоа што ни предложиле добар кандидат, властите ни става на знаење дека решила да се бори со митото, корупцијата и други криминални активности. Ако пак и двајцата кандидати не ги задоволуваат моите критериуми, ќе гласам за кандидатот на опозицијата. Верувам дека во наредниот период ќе има поголема превентивна контрола против злоупотребата на функциите".

Изборите се зад нас. Нови луѓе и идеи веќе се чувствуваат во локалната самоуправа. Со жалење можеме да констатираме дека за немарлив е бројот на пензионери меѓу избраните советници. Пензионерските организации со право укажуваат на голем број стручни лица меѓу своето членство, кои би можеле да бидат од голема корист за решавање на напластените проблеми во општините. Советничките функции, не само во општините, туку и пошироко во земјата, пензионерите би ги извршуваат со голем ентузијазам и честност, потпирајќи се на своето долгогодишно искуство стекнато знание. Меѓутоа, партите не покажаја чувство, а можеби и почит, кон оваа популација. Ако сепак, општеството им даје шанса на пензионерите, како што е тоа вообично во побогатите и поорганизирани општини, користи за кратко време била видлива и дури тогаш пензионерите биле важен фактор во нашето општество. Резултатите од изборите, сепак, ги изненадија политичарите.

"Ако некоја од партите посака да сознае нешто повеќе за тоа што не ги постигнале планираните или посакуваните резултати на локалните избори и за таа цел побара анализа од вашата консалтинг компанија, како би постапиле вие?" - го прашувам советникот на компанијата, инаку познат стручњак од времето на монопартизмот.

"Тоа би било интересна, но не и лесна работа - вели тој. - Прво, ниту една од партите не признава дека доживеала, макар и делумен, неуспех. Второ, и врапчите околу избирачките места сознаа зашто поедини кандидати не беа прифатливи за избирачите. Трето, тој што порачува анализа, сигурно, не би сакал да дознае општо познати факти, како на пример, одалеченост на партијата од народот и нејзините проблеми, недостаток на демократски форми во работењата со партиското членство, недоследна и несоодветна кадровска политика..."

"Значи би прифатиле да изработите и фризирана анализа" - проповирам.

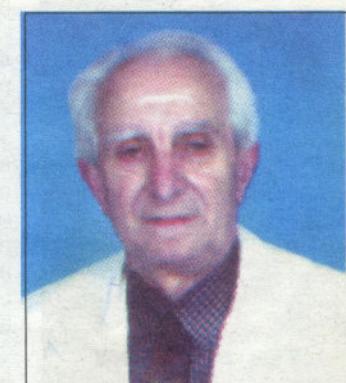
"Оној што плаќа има право да бара од фризерот модерна фризура, а од кројачот одело во кое ќе се чувствува убаво и комото" - вели советникот, кој очигледно ги прифатил пазарните услови на плуралистичкото општество.

Драго Стојанов
пензионер од Скопје

ОД АКТИВНОСТА НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА ПЕНЗИОНЕРИТЕ НА ДЕБАР

Разговор со претседателот Бесник Процеста

Бројни активности за подобар живот на пензионерите

Здружението на пензионерите на Дебар, кое дејствува на територијата на општините Дебар и Центар Жупа, е едно од најорганизираните здруженија во рамките на Сојузот на пензионерите на Македонија. Управните органи на оваа здружение се пример за дејствување и на другите здруженија во наведените општини, бидејќи нивното функционирање е од големо значење за членовите на здружението. Ефикасното функционирање на Здружението создава простор за користење на сите права на пензионерите. Оваа, здружение кое фактички е меѓуопштинско, има 1.733 членови.

Со цел да го претставиме на јавноста во земјава оваа Здружение, деновиве го посетивме и реализирајме разговор со претседателот на Здружението Бесник Процеста.

Процеста не е информирана дека активноста на Здружението се реализира преку осумте разграѓаници, од кои четири дејствуваат во Дебар, додека другите се во Центар Жупа, Могорче, Чепчиште - Отишани и Косоврасти - Мелничани. Станува збор за мошне активни разграѓаници на Здружението кои фактически реализираат бројни активности на теренот. Според Процеста, животот на пензионерите мора да биде на потребното ниво, сè со цел тие, и по завршувањето на својот работен век, да можат да живеат добар живот. Имајќи предвид дека последните години со процесите на транзиција на општеството има видни проблеми со намаленијето на стандард на членството, во активностите осособени внимание посветуваме токму во насока на подобрување на тој стандард. Јасно, проблемите имаат и други причини, а и тоа веќе едноставно е јасно.

Мошне добриот објект на пензионерите во Дебар, во кој има соодветен простор како за реализација на активностите на работните тела, така и за сите пензионери, дава можност за непрекено одбивање на активностите. Според претседателот на Бесник Процеста, објектот, кој е во центарот на Дебар, дава можност за непрекено следење на дневниот печат, потоа радио и телевизиските програми, но исто така овде пензионерите имаат место за рекреација и за реализација на своите други активности. Неколкуте сали и соодветниот канцелариски простор навистина даваат можност за редовни активности на пензионерите. Со цел да се помогне на социјално загрозени лица во Општината кои се бездомници, овде се издадени неколку простории за нивно сместување. Според Процеста, како што одминува времето, а поради масовната миграција на населени-

ето, сè почети се барањата за адаптација на дел на објектот за сместување на старци, односно пензионери, кои немаат друга можност, бидејќи нивните деца се надвор од земјава. За оваа активност се потребни средства за адаптација на постојните простирији, и рече во разговорот Процеста, и притоа додаде дека сè поголем број старци пензионери остануваат сами во своите домови.

Едно од прашањата за кои разговаравме со претседателот на дебарското Здружение на пензионерите беше и активноста на пензионерите во руралните средини. Според него, веќе се реализирани првите контакти со локалните власти од Општина Центар Жупа за отворање канцеларија за пензионерите во оваа општина. Во оваа општина, во која има над 350 пензионери, неминовно е отворање на канцеларија или клуб во кој пензионерите ќе имаат свое место каде што ќе го минуваат своето слободно време. Веруваме, нагласи Процеста, дека најверојатно ќе има и овие контакти со локалните власти од Општина Центар Жупа за отворање на канцеларија за пензионерите во оваа општина. Активистите од оваа општина се мошне примерни во активностите на Здружението, нагласи Процеста, и тие се стопански активни во оваа општина.

На крајот на разговорот со претседателот Процеста разг

Нашиот дописник извешти и за Годишното собрание на Општинската организација на пензионерите во Дебар, што се одржа на 29 април, а на кое активно учествувале и претседателот на СЗПМ Душко Шурбановски, посочен претседател на СЗПМ Вите Исјановски и потпретседателот на СЗПМ Андон Марковски. Воведен збор имал Бесник Процеста, а во дискусијата учествувале и Гафур Боличи, Фадила Чупи, Садик Колеци, Лиман Цемоски и Али Исламовски.

Во работната атмосфера дошло до израз залагањето за подобрување на општествената положба на пензионерите и за обезбедување нивни подобар живот.

Ратките две љубови

Скромна, тивка, со срамежлива наименка, Ратка нија раскажа нејзината несекојдневна приказна за жената - рудар, а сега жена пасиониран риболовец

Ратка Чукиќ е најмладиот старосен пензионер во ЗП Пробиштип. Има 55 години, а зад себе 40 години работен стаж и 6 години пензионерски. Пресметано математички ќе помислите дека Ратка својот работен век го започнала на 9 години. Но, сторијата е и тоа веќе едноставно.

Ратка потекнува од рударско семејство. Уште од мала ги слушала раскажувањата на татка си за згодите и незгодите на рударите, за предизвиците во долгите и темни рударски хоризонти, за животот на длабочина од 300 метри под земја. Тоа се вржало длабоко во душата на Ратка и по завршување на основното училиште се запишала во Рударско-геолошкото училиште во Пробиштип. Нејзината прва средба со рударите, рударското СРЕКНО, сјајот на откопаната руда и неизвесноста што ја нудат подземните хоризонти, се случила кога како практикан се нашла во рударска опрема и се соочила со рударските предизвици. Тој маг за неа бил пресуден.

По завршување на рударското училиште се вработила во рудниците Злетово, но само малку како канцелариски работник. Ја мамеле подземните хоризонти и предизвици

ци што демнеле на секој чекор. Затоа таа се одлучила да работи како рудар.

"Во почетокот - ни раскажува Ратка - имаше необично на рударите да гледат жените во рударска облека со комплетна опрема, но потоа ме прифатија како рамноправен другар - рудар".

Триесет години Ратка го започнувала и завршувајала работното време со рударското СРЕКНО. За секоја година добивала бенефицијар стаж како и своите колеги - мажи, 4 месеци на секоја година. Така, на 49 години, со 40 години работен стаж, сметајќи го тука и бенефицијарот, стана најмлад старосен пензионер.

"Кога го напуштив рудникот - носталгично се присетува Ратка - се чудев што ќе правам и со што ќе заменила рударската професија, а при тоа пак да се соочувам со предизвици, со неизвесност, со истражување, очекување, а воедно и радување. Сето го пронајдов во риболовот".

"Интересен спор е, вели. Стоиши покрај река или езеро и очекуваш секој момент да затрепери водата да повлече рибата, да се провикнеш до рибарите дека си мајстор - риболовец".

Ратка никогаш не оди на риболов од економски побуди. Оди да се одмори, да се соочи со неизвесноста да ги открива тајните на езерските длабочини или речните бранувачи, како што тоа го правела во рударските хоризонти. Нема река, вештачко или природно езеро во Македонија, каде Ратка не била на риболов. Заедно со својот сопруг, постојано се во потрага по нови води и предизвици.

Постојан учесник е на напреварите во спортски риболов, но жали што нема жени па најчесто се напреварува во категорија со мажи. Нејзини капацитети во изминатите шест години се крат од 4 килограми од браната во Пробиштип и вардарската мрежа од 1,5 килограм.

Ратка е активна и во повеќе спортски дисциплини во Здружението на пензионери во Пробиштип, но најмногу ја привлекува шахот.

Милевка Здравковска

